

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis stenograficzny

ze wspólnego posiedzenia
Komisji Ustawodawczej (291.)
oraz Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji (223.)

10 stycznia 2023 r.

Porządek obrad:

1. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (druk senacki nr 875).
2. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (druk senacki nr 848).

(Początek posiedzenia o godzinie 10 minut 03)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Ustawodawczej Krzysztof Kwiatkowski)

**PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI**

Szanowni Państwo, prosimy o ostateczne zajmowanie miejsc i kończenie logowania się.

W imieniu swoim i całej Komisji Ustawodawczej oraz pana przewodniczącego Aleksandra Pocięja otwieram wspólne posiedzenie Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji. W porządku posiedzenia są dwa punkty: pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego z druku nr 875 i pierwsze czytanie ustawy o zmiany ustawy – Kodeks postępowania karnego, tym razem z druku nr 848.

Czy ktoś ma jakieś uwagi do zaproponowanego porządku posiedzenia? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Zapytuję, czy na sali są osoby zajmujące się zawodową działalnością lobbingsową. Nie słyszę takich zgłoszeń.

Szanowni Państwo, chciałbym przywitać gości, którzy uczestniczą w posiedzeniu połączonych komisji osobiście lub zdalnie. Są z nami: dyrektor Departamentu Legislacyjnego Prawa Karnego w Ministerstwie Sprawiedliwości, pan Rafał Kierzynka; członek Zespołu do spraw opiniowania i sporządzania projektów legislacyjnych w zakresie prawa karnego w Instytucie Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej, pan Piotr Zemła – witamy ciepło. Witam oczywiście naszych współpracowników, panią mecenas Beatę Mandylis z Biura Legislacyjnego. Jest z nami, także w sposób zdalny, Marcin Mrowicki, główny specjalista w wydziale do spraw legislacyjnych w Biurze Rzecznika Praw

Obywatelskich, jest też naczelnik tegoż wydziału w biurze rzecznika, pan Michał Hara. Jest prawnik z Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, pan Marcin Wolny. Przepraszam, nie przywitałem, więc witam także panią Katarzynę Majewską z Kancelarii Senatu, naszego głównego eksperta do spraw oceny skutków regulacji.

Szanowni Państwo, przedstawicielem wnioskodawców co do projektu z punktu pierwszego jest pani marszałek Gabriela Morawska-Staneczka. Oddaję jej teraz głos celem przedstawienia projektu.

**SENATOR
GABRIELA MORAWSKA-STANECKA**

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący. Panowie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Projekt zmiany ustawy – Kodeks postępowania karnego określony w druku nr 875 jest skutkiem petycji wniesionej do Senatu 17 maja 2021 r. przez Naczelną Radę Adwokacką. Ta petycja zmierzała do zwrócenia uwagi parlamentowi na to, że w naszym systemie prawnym nie zostały implementowane regulacje zawarte w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/48/UE i 2016/1919 w sprawie dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym Europejskiego Nakazu Aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności, prawa porozumiewania się z osobami trzecimi, organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności. Faktycznie w ramach naszego porządku prawnego prawa osoby zatrzymanej, które uregulowane są w art. 245, nie są takie, jak wskazywała by dyrektywa. Faktycznie też, zgodnie z art. 245, zatrzymanemu należy niezwłocznie umożliwić

na jego żądanie nawiązanie w dostępnej formie kontaktu z adwokatem lub radcą prawnym lub bezpośrednio rozmowy z nim. W wyjątkowych przypadkach zatrzymujący może zastrzec, że będzie obecny przy takiej czynności. Nie ma w ogóle systemowego rozwiązania w zakresie skutecznego wykonania przysługującego zatrzymanemu prawa do obrony przede wszystkim po zatrzymaniu, jeżeli z tym podejrzanym lub osobą podejrzaną będą wykonywane jakiegokolwiek czynności procesowe. Zgodnie z przepisami art. 3 ust. 1 i 2 dyrektywy 2013/48/UE państwa zapewniają to, aby podejrzani i oskarżeni mieli prawo dostępu do adwokata w takim terminie i w taki sposób, by osoby te mogły rzeczywiście i skutecznie wykonywać przysługujące im prawo do obrony. Mają prawo dostępu do adwokata czy radcy prawnego bez zbędnej zwłoki, począwszy od najwcześniejszego spośród terminów, czyli przed przesłuchaniem przez policję lub organ ścigania, w momencie prowadzenia przez organy ścigania czynności dochodzeniowych lub innych czynności dowodowych, niezwłocznie po pozbawieniu wolności albo zanim zostali wezwani do stawiennictwa przed sądem właściwym w sprawach karnych. Ta druga dyrektywa, czyli 2016/1119, uzupełniła wcześniejszą dyrektywę o standardy dotyczące dostępu do adwokata lub radcy prawnego z urzędu.

W Polsce na te wszystkie kwestie już dawno zwracał uwagę Trybunał Konstytucyjny, który stwierdził w orzeczeniu K 37/11, że nieformalne postawienie zarzutu popełnienia przestępstwa, pierwsza czynność organów procesowych skierowana na ściganie określonej osoby, już czyni ją podmiotem prawa do obrony. Czyli w momencie, kiedy ten podejrzany zostaje zatrzymany, to już przysługuje mu prawo do obrony, które jest zagwarantowane w art. 42 ust. 2 konstytucji. Również Sąd Najwyższy w postanowieniu z 13 października 2011 r. wskazywał, że niezwłoczne umożliwienie kontaktów z adwokatem, o którym stanowi art. 245 §1 kodeksu postępowania karnego... To oczywiście nie oznacza, że to musi być natychmiast, ale muszą być możliwości, aby przy tych pierwszych czynnościach był obecny ten adwokat.

Wszyscy pamiętamy sprawę Tomasza Komendy, a nic tak nie otwiera oczu, jak przykłady z życia. Ten właśnie człowiek nie miał natychmiastowego dostępu do adwokata, a według tego, co wiemy przyznał się do winy tylko raz, podczas

pierwszej czynności. Pierwszy raz w czasie przesłuchania na policji. Nigdy więcej nie powtórzył słów, że przyznaje się do winy. Tłumaczył później, że przyznał się wówczas na policji tylko dlatego, że został dotkliwie pobity. Można przypuszczać, że gdyby Tomasz Komenda w sytuacji, kiedy został zatrzymany, miał natychmiastowy dostęp do adwokata i adwokat byłby przy tej pierwszej czynności, to może nie zostałby pobity, to jest pierwsza kwestia, a druga rzecz, że nie zmarnowano by mu kilkunastu lat życia w więzieniu za niewinność. I to przede wszystkim te dyrektywy i konstytucja gwarantująca każdemu prawo do obrony od tego pierwszego momentu zapobiegają tego typu sytuacjom, pomyłkom.

Projektodawcy, czyli komisja, bo to jest projekt komisji, zaproponowali dodanie §4 i §5 w art. 245 w brzmieniu: „§4. Jeżeli zatrzymany chce skorzystać z uprawnienia, o którym mowa w §1, lub z jego udziałem mają być wykonane czynności, o których mowa w §5, a nie ma adwokata lub radcy prawnego ustanowionego z wyboru, przed przystąpieniem do czynności procesowych z udziałem tego zatrzymanego należy wyznaczyć mu adwokata lub radcę prawnego z urzędu. Przepis art. 78, art. 517j §1 oraz przepisy wydane na podstawie art. 517j §2 stosuje się odpowiednio. Wyznaczenia adwokata lub radcy prawnego może dokonać prezes lub referendarz sądowy sądu rejonowego w którego okręgu prowadzi się postępowanie, a w wypadkach niecierpiących zwłoki także inny sąd rejonowy.

§5. W przypadku wykonywania czynności procesowych lub dowodowych z udziałem zatrzymanego należy wykonać te czynności z udziałem adwokata lub radcy prawnego, w tym ustanowionego z urzędu. Przesłuchanie bez obecności adwokata lub radcy prawnego jest dopuszczalne wyłącznie w wypadku zagrożenia życia, zdrowia, wolności lub nietykliwości zatrzymanego lub innej osoby, albo w przypadku poważnego zagrożenia dobra postępowania karnego.”

Proponujemy również zmianę art. 301: „Na żądanie podejrzanego należy go przesłuchać z udziałem ustanowionego obrońcy. Przesłuchanie bez obecności obrońcy jest dopuszczalne wyłącznie w wypadku zagrożenia życia, zdrowia, wolności lub nietykliwości podejrzanego lub innej osoby albo w przypadku poważnego zagrożenia dobra postępowania przygotowawczego.”

Proponujemy również przepis intertemporalny: „Do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, a także do czynności procesowych rozpoczętych i niedokonanych przed tym dniem stosuje się przepisy dotychczasowe.”

Ja mam tutaj kilka uwag, które wynikają z opinii przedstawionych naszej komisji przez różne instytucje. Jak należało się spodziewać, Ministerstwo Sprawiedliwości jest negatywnie ustosunkowane do tego projektu. Ale nie spodziewaliśmy się raczej niczego innego. Oczywiście rzecznik praw obywatelskich przyjął ten projekt z dużą satysfakcją. Pamiętajmy, że jeszcze w 2021 r. rzecznik praw obywatelskich Adam Bodnar zwracał uwagę na to, że wskazane przez mnie wcześniej dyrektywy Parlamentu Europejskiego nie zostały implementowane, mimo że termin implementacji minął co do pierwszej 27 listopada 2016 r., a co do drugiej 25 maja 2019 r.

Jeżeli chodzi o Sąd Najwyższy, to generalnie nie ma on wątpliwości co do celu wprowadzenia tej ustawy, tylko wnosi o rozważenie w toku prac legislacyjnych pewnych sugestii. Te sugestie Sądu Najwyższego są w pewnym zakresie zbieżne z sugestiami Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia”, które dość szczegółowo zapiniowało ten projekt. Jako przedstawiciel wnioskodawcy ja generalnie przychyliam się do pewnych uwag, które otrzymaliśmy zarówno ze Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia”, jak również Sądu Najwyższego. Tu chodzi przede wszystkim o kwestię właściwości miejscowej. „Iustitia” zwróciła uwagę, że w §4 zdanie drugie proponujemy, żeby wyznaczenie adwokata lub radcy prawnego było dokonane w sądzie rejonowym, w którego okręgu prowadzi się postępowanie, ale bardzo często zdarza się, że zatrzymanie podejrzanego następuje w zupełnie innym okręgu, niż prowadzone jest postępowanie. Tak że tu proponowana jest zmiana. Poza tym jest kwestia zmian terminologicznych, na które zwrócił uwagę zarówno Sąd Najwyższy, jak i „Iustitia”. Chodzi o czynności z udziałem zatrzymanego, o to, żeby było to inaczej ujęte, jak również o termin „zagrożenie dobra postępowania karnego”. „Iustitia” zwróciła uwagę, aby zmienić tę terminologię z uwagi na fakt, że w polskim prawie generalnie nie ma takiego pojęcia, są inne, które są zdefiniowane i opracowane i można byłoby to nimi zastąpić. Jest też

uwaga do przepisu intertemporalnego, który w ocenie opiniujących jest sformułowany niejasno. W związku z tym, że te uwagi są zasadne i wymagają dalszych prac, tego, aby ewentualnie przygotować autopoprawki do tego projektu, ja proponuję Wysokiej Komisji, aby przerwać prace nad projektem, skierować go do dalszych prac i na kolejnym posiedzeniu komisji, już z tymi opracowanymi na podstawie opinii poprawkami, głosować nad konkretną treścią, tekstem projektu. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI**

Pani Marszałek, wspólnie z panem przewodniczącym oczywiście złożymy taki wniosek, ale proponujemy, żeby, skoro już się spotkaliśmy, wysłuchać Biura Legislacyjnego, któremu zaraz oddam głos, a później, jeżeli będą chcieli zabrać głos, przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości obecnych lub uczestniczących zdalnie, przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich, Naczelnej Rady Adwokackiej i Fundacji Helsińskiej. Później rzeczywiście przejdziemy do kolejnego punktu, a do tego punktu wrócimy na kolejnym posiedzeniu po opracowaniu poprawek, które zgłosi pani marszałek. Oczywiście każdy z senatorów będzie miał prawo zgłosić takie poprawki.

Pani Mecenas, bardzo proszę.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
BEATA MANDYLIS**

Ja bardzo dziękuję za głos.

(Przewodniczący Krzysztof Kwiatkowski: Biuro Legislacyjne nie ma uwag na tym etapie czy...)

To znaczy Biuro Legislacyjne pisało ten projekt i chętnie wysłucha wszystkich innych uwag. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI**

Dobrze. Dziękuję bardzo.
Ministerstwo Sprawiedliwości.

DYREKTOR
DEPARTAMENTU LEGISLACYJNEGO
PRAWA KARNEGO
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
RAFAŁ KIERZYNKA

Dziękuję uprzejmie, Panowie Przewodniczący.

Postaram się mówić bardzo krótko. Chciałbym odnieść się do tylko jednego aspektu wypowiedzi szanownej pani marszałek, która powiedziała, że obecnie obowiązujące przepisy polskiej procedury nie odzwierciedlają i nie implementują w należyтым stopniu dyrektywy o prawie do adwokata. Pozwolę sobie mieć przeciwne zdanie. Miałem zaszczyt przewodniczyć grupom roboczym pracującym podczas polskiej prezydencji nad tą dyrektywą i pamiętam bardzo burzliwe dyskusje, które się wówczas toczyły. Okazuje się, że co prawda wszyscy w Europie mają prawo do adwokata, ale każdy trochę inne, w związku z tym podejście państw członkowskich do tego uprawnienia jest naprawdę bardzo zróżnicowane. Wydaje się, że to, co mamy, jest próbą zbilansowania, z jednej strony, uprawnień procesowych osoby zatrzymanej i, z drugiej strony, względu na sprawność postępowania. Zwrócę też uwagę na to, że nie spotkaliśmy się z zarzutami np. ze strony Komisji Europejskiej, że nasza implementacja jest niewłaściwa.

Faktycznie jedyne... Pani marszałek zechciała powiedzieć, że Ministerstwo Sprawiedliwości jest krytyczne. Ja powiedziałbym, że ta krytyka jest jednak trochę wstrzemięźliwa. Jedyne, co w naszej ocenie naprawdę powinno zostać starannie rozważone podczas prac nad tym projektem, to jest bezwzględna obligatoryjność tego uprawnienia bez możliwości jego wyłączenia nawet w sytuacjach, które mogą być bardzo nietypowe. Obecnie jestem nie tylko dyrektorem departamentu legislacyjnego, ale przede wszystkim jestem sędzią, w związku z czym mam wiele okazji przyglądać się stanom faktycznym, które zdecydowanie przerastały ustawodawcę, że tak powiem. Niestety pomysłowość ludzka jest nieograniczona, a prawo jest zawsze parę kroków za stanem faktycznym. W związku z tym chciałbym zwrócić uwagę tylko na ten aspekt, także podczas przyszłych prac, żeby państwo senatorowie pochylili się nad kwestią bezwzględnej obligatoryjności.

PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI

Szanowni Państwo, ja troszkę zmodyfikuję wniosek, jeżeli pan przewodniczący powoli. Widzę, że to jest tak, że pani marszałek przedstawi określone poprawki. Ja wtedy nie mogę pozabawić państwa wypowiedzi ustosunkowującej się do nowych poprawek, więc zaproponuję, żebyśmy na dzisiaj zakończyli ten punkt, bo, jak widzę, my byśmy normalnie rozpoczęli dyskusję, a później ją powtarzali. Jeżeli nie będzie głosów sprzeciwu, to... Dla wszystkich to będzie większy komfort pracy. A teraz byśmy przeszli, zgodnie z wnioskiem pani marszałek, do punktu drugiego. Bardzo państwu dziękuję.

Przechodzimy do punktu drugiego, czyli do pierwszego czytania projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego zawartego w druku nr 848. Pozwólcie państwo, że jako przedstawiciel wnioskodawców pokrótce przedstawię ten projekt, następnie umożliwię zabranie głosu państwu i gościom zewnętrznym, a później, w dyskusji państwu senatorom.

Szanowni Państwo, jaki problem rozwiązujemy w tym projekcie zawartym w druku nr 848 dotyczącym k.p.k.? W obecnym stanie prawnym zgodnie z postanowieniami art. 85 k.p.k. obrońca może bronić kilku oskarżonych, jeżeli ich interesy nie pozostają w sprzeczności. Sąd stwierdza sprzeczność interesów oskarżonych reprezentowanych przez jednego obrońcę, wydając postanowienie, na które przysługuje zażalenie. W przypadku gdy sąd nie stwierdzi sprzeczności, oskarżony nie ma możliwości złożenia środka zażalenia. Taki stan prawny spotyka się ze skargami zainteresowanych – uczestników postępowań sądowych. Krytykę tego stanu rzeczy przedstawił m.in. rzecznik praw obywatelskich, który w swoim piśmie stwierdził: „różnicowanie sytuacji osób, którym sąd stwierdził istnienie konfliktu interesów i go nie stwierdził, nie jest racjonalnie uzasadnione, zaś interes, któremu ma służyć różnicowanie sytuacji prawnej tych podmiotów nie występuje. Podkreślić należy fakt, że podmioty znajdują się w tej samej sytuacji prawnej, a los dopuszczalności zażalenia zależy od rodzaju rozstrzygnięcia zapadłego w zakresie (nie)sprzeczności interesów podejrzanych (oskarżonych) bronionych przez tego samego obrońcę. Każde z rozstrzygnięć ma niewątpliwie wpływ na prawo do obrony. Z tych

powodów nie sposób uznać, by takie kryterium różnicujące mogło stanowić zgodną z Konstytucją podstawę zróżnicowania.” Dlatego, zdaniem rzecznika, takie ukształtowanie przepisu art. 85 k.p.k. pozostaje w sprzeczności z wyrażoną w przepisie art. 78 konstytucji zasadą dwuinstancyjności postępowania, w myśl której każda ze stron ma prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji, a także z przepisem art. 42 ust. 2 konstytucji, który stanowi, że każdy, przeciw komu prowadzone jest postępowanie karne, ma prawo do obrony we wszystkich stadiach postępowania, w szczególności do wyboru obrońcy lub korzystania z obrońcy z urzędu, oraz z art. 45 konstytucji, zgodnie z którym każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.

Co proponujemy w inicjatywie ustawodawczej? Rekomendowanym przez wnioskodawców rozwiązaniem jest nadanie przepisowi art. 85 ust. 2 k.p.k. następującego brzmienia: „Orzekając w przedmiocie stwierdzenia sprzeczności sąd wydaje postanowienie. Stwierdzając sprzeczność sąd określa oskarżonym termin do ustanowienia innych obrońców, a w wypadku obrony z urzędu sąd wyznacza innego obrońcę. Na postanowienie przysługuje zażalenie.”

Oczekiwany przed wnioskodawców efektem regulacji będzie wprowadzenie możliwości złożenia zażalenia również na postanowienie sądu stwierdzające, że interesy oskarżonych i bronionych przez tego samego obrońcę nie są sprzeczne, a tym samym zrównanie sytuacji osób, w przypadku których sąd stwierdził istnienie konfliktu interesów, i tych, w przypadku których go nie stwierdził. Przyznanie takiego uprawnienia będzie sprzyjało poprawie standardów w zakresie korzystania z pozostałych uprawnień procesowych wynikających z prawa do obrony.

Szanowni Państwo, teraz oddałbym głos, jeżeli będzie chciała... Czy przedstawiciel Biura Legislacyjnego chce zabrać głos? Bardzo proszę, Pani Mecenas.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
BEATA MANDYLIS**

Dziękuję bardzo.

Ja chciałabym poruszyć tylko jedną kwestię, mianowicie... Opinie dotyczące projektu są pozytywne, jedynie w opinii Ministerstwa Sprawiedliwości jest uwaga, że zasadnym byłoby dokonanie zmiany brzmienia zdania trzeciego projektu, doprecyzowania go w następujący sposób: na postanowienie w przedmiocie sprzeczności interesów przysługuje zażalenie. Biuro Legislacyjne nie może zgodzić się z tą uwagą ze względu na treść komentarza do tego przepisu, który stanowi że w dotychczasowym brzmieniu to zdanie, iż na postanowienie przysługuje zażalenie, dotyczy dwóch rodzajów zażaleń, a mianowicie na postanowienie w przedmiocie stwierdzenia bądź nie sprzeczności interesów oraz na postanowienie o wyznaczeniu obrońcy. Gdybyśmy doprecyzowali, że zaskarżalne jest tylko postanowienie w przedmiocie sprzeczności, wówczas zlikwidowalibyśmy prawo do zaskarżania decyzji o wyznaczeniu obrońcy. Dlatego temu zdaniu świadomie dano takie brzmienie i Biuro Legislacyjne wnosi o to, aby ono pozostało w dotychczasowym brzmieniu tak, ponieważ tutaj przysługują dwa rodzaje zażaleń na dwa postanowienia, które zapadają na podstawie, jedno, zdania pierwszego, a drugie, na podstawie zdania drugiego tego zmienianego przepisu. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI**

Bardzo serdecznie dziękuję.

Czy przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości chce zabrać głos?

**DYREKTOR
DEPARTAMENTU LEGISLACYJNEGO
PRAWA KARNEGO
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
RAFAŁ KIERZYNKA**

Dziękuję bardzo, Panowie Przewodniczący.

Chciałbym odnieść się do uwagi pani mecenas Mandylis. Zgoda, faktycznie, w obecnym brzmieniu zażalenie dotyczy jak gdyby dwóch przedmiotów. Ale Ministerstwo Sprawiedliwości podtrzymuje uwagę, że należałoby to chyba jednak napisać w sposób bardziej przejrzysty,

tak żeby nikt nie miał wątpliwości i nie musiał sięgać do komentarza, bo komentarze są różne, a tam, gdzie zaczynają się wątpliwości na ogół kończy się komentarz. Sugerowałbym tylko, zostawiłbym pod rozwagę państwu senatorom, żeby w dalszych pracach zastanowić się, czy nie dałoby się tego sformułowania ująć w jakiś bardziej precyzyjny, dokładniejszy sposób. Dziękuję uprzejmie.

**PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI**

Dziękuję bardzo.

I teraz w kolejności takiej, jak proponowałem w pierwszym punkcie... Czy przedstawiciel, a mamy dwóch przedstawicieli uczestniczących online... Czy Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich... Proszę, żebyście państwo za każdym razem się przedstawiali, co jest istotne z uwagi na protokół.

Bardzo proszę, czy któryś z przedstawicieli RPO...

(Główny Specjalista w Wydziale do spraw Legislacyjnych i Ustrojowych Zespołu Prawa Karnego w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich Marcin Mrowicki: Dzień dobry, Marcin Mrowicki, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich...)

Bardzo proszę, jeżeli pan coś mówi... My przez moment widzieliśmy pana, ale nic nie słyszeliśmy. Bardzo proszę, ponownie oddaję głos. Proszę sprawdzić, czy mikrofon jest włączony.

(Główny Specjalista w Wydziale do spraw Legislacyjnych i Ustrojowych Zespołu Prawa Karnego w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich Marcin Mrowicki: Z tego, co widzę, wynika, że jest włączony. Nie wiem, czy państwo mnie słyszą.)

Bardzo słabo pana słyszymy. Proszę jeszcze raz sobie sprawdzić, może chodzi o głośność mikrofonu. Za to widzimy pana doskonale. Ale obraz można wyłączyć, bo to może poprawić jakość połączenia fonicznego.

(Główny Specjalista w Wydziale do spraw Legislacyjnych i Ustrojowych Zespołu Prawa Karnego w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich Marcin Mrowicki: Dobrze. Ja...)

Teraz jest okej. Bardzo proszę.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W WYDZIALE DO SPRAW LEGISLACYJNYCH
I USTROJOWYCH ZESPOŁU PRAWA KARNEGO
W BIURZE
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
MARCIN MROWICKI**

Świetnie. Dziękuję bardzo.

Rzecznik Praw Obywatelskich po zapoznaniu się z projektem nie zgłasza uwag. Ten projekt jest zgodny nie tylko z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego, które ma wykonać, ale również z postulatami Rzecznika Praw Obywatelskich, które były zgłaszane czy w toku postępowania przed Trybunałem, czy też w toku dalszych wystąpień. Tak że my nie zgłaszamy uwag.

**PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI**

Ciepło, serdecznie dziękuję za ten brak uwag w trybie popierającym.

A teraz oddaję głos przedstawicielowi Naczelnej Rady Adwokackiej, oczywiście jeżeli chce. Pan Piotr Zemła, członek Zespołu od spraw opiniowania i sporządzania projektów legislacyjnych w Instytucie Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej. Czy chce pan zabrać głos?

**CZŁONEK ZESPOŁU DO SPRAW
OPINIOWANIA I SPORZĄDZANIA
PROJEKTÓW LEGISLACYJNYCH
W ZAKRESIE PRAWA KARNEGO
I POSTĘPOWANIA KARNEGO
W INSTYTUCIE LEGISLACJI
I PRAC PARLAMENTARNYCH
NACZELNEJ RADY ADWOKACKIEJ
PIOTR ZEMŁA**

Jeżeli pan przewodniczący pozwoli... Przepraszam za moją niedyspozycję, to na wstępie. Adwokat Piotr Zemła.

Wysoka Komisjo! Panowie Przewodniczący!

Naczelna Rada Adwokacka oczywiście popiera ten projekt. Kwestia sprzeczności interesów broniących oskarżonych jest bardzo istotną kwestią, albowiem może doprowadzić nawet do obciążenia wyroku czy innego orzeczenia bezwzględną przesłanką odwoławczą. W przekonaniu Naczelnej

Rady Adwokackiej wprowadzenie nowelizacji doprowadzi do wzrostu stabilności orzecznictwa, bo kwestia bezwzględnej przesłanki odwoławczej będzie po prostu badana wcześniej, a więc nie po całym postępowaniu dowodowym, po całym przewodzie sądowym, ale wcześniej. Jeżeli sąd odwoławczy, rozpoznawszy takie zażalenie, stwierdzi, że sprzeczność interesów oskarżonych jednak występuje, to niejako uratuje całe postępowanie pierwszoinstancyjne już na tym etapie, a nie dopiero po wydaniu wyroku. Dlatego zasada ekonomiki procesowej z pewnością będzie jeszcze lepiej realizowana, jeżeli ten projekt stanie się prawem. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI

Dziękuję bardzo.

Czy przedstawiciel fundacji helsińskiej, pan Marcin Wolny, który uczestniczy w posiedzeniu zdalnie, chce zabrać głos?

PRZEDSTAWICIEL HELSIŃSKIEJ FUNDACJI
PRAW CZŁOWIEKA
MARCIN WOLNY

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.

Króciutko. Adwokat Marcin Wolny, Helsińska Fundacja Praw Człowieka.

W imieniu HFPC powiem, że popieramy ten projekt. To jest dobra implementacja wyroku Trybunału w sprawie SK 53/20. Naszym zdaniem to jest istotny krok w kierunku zapewnienia realnego prawa do obrony. Trzeba się też zgodzić z panem mecenasem z NRA, że to usprawni postępowanie karne i przyczyni się do zmniejszenia liczby postępowań, w których taki konflikt jest stwierdzany. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI

Dziękuję bardzo.

Wręcz przytłoczony rozmiarem poparcia dla inicjatywy ze strony zabierających, głos stawiam wnioskiem o przyjęcie projektu bez poprawek.

Oczywiście jeżeli ktoś z pań i panów senatorów chce zabrać głos, to jest to możliwe. Nie widzę chętnych.

Kto z pań i panów senatorów jest za przyjęciem projektu ustawy w brzmieniu zaproponowanym na posiedzeniu komisji?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Kończymy głosowanie zdalnie.

Proszę o podanie zbiorczych wyników głosowania.

20 głosów za, 1 głos sprzeciwu, 3 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że projekt został przyjęty.

Czy zgodzą się państwo, żebym był senatorem sprawozdawcą połączonych komisji? Nie widzę innych kandydatur. W takim razie stwierdzam, że to też mamy rozstrzygnięte.

Wspólnie z panem przewodniczącym Aleksandrem Pociemem dziękuję państwu ciepło, serdecznie za wykonaną pracę.

Zapraszamy członków Komisji Ustawodawczej na posiedzenie o godzinie 12.30, poświęcone fundacji rodzinnej.

Czy nasi współpracownicy chcą uzupełnić? Nie.

Pan przewodniczący.

SENATOR
ALEKSANDER POCIEJ

Komisja praw człowieka zbierze się w sali nr 176 dzisiaj o godzinie 13.00.

PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI

Serdecznie dziękujemy.

Zamykamy posiedzenie komisji.

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy